

Mark Verin

**POSLEDNÁ
PRÍLEŽITOSŤ**

„Pravda je ako žena.“

14 По тоѣ оба сва —

Хърс, Вельс, Стривъ де
позань Вышень, Леле, Леті

15 Рáдогщъ, Колáдо, а Крыш
а се одъва — Ѹ дёрзец.

16 Сывій, Аръ а Дажьбó.

Mark Verin

Въложр, Надб, Копало,
Сѣніч, Жітніч а Вѣніч,
Зерніч, Овсѣніч, Просіч
СтѸдеч, Ледіч, а Лютіч.

а пото Птішіч, Зверніч, а
Доздіч, Плодіч, Агоденіч
Пчеліч, Нерѣстіч, Кленчіч,
Езерніч, Вѣтріч, Соломіч,
Гривіч, Ловіч, Бѣсідіч,
Снезіч, Страніч, Сватіч,
Радіч, Свѣтіч, Кривіч,
Красіч, Травіч, Стевліч.

18 а за се сѸте —

Родіч, Масленіч, Жівіч,
Ведіч, Ліствіч, Квѣтіч,
Водіч, Свѣздіч, Громіч,
Сѣміч, Ліпіч, Рывіч,
Березіч, Зелініч, Горіч,
Страдіч, Спасіч, Ліствез
Мысліч, Гостіч, Ратіч,
Страніч, ЧѸріч, Ръдіч.

7 И Святиту мы славу рекли.
Он есть и Прави, и Яви Бог!
Песни поём мы Ему,
ведь Святити — это Свет,
Видели мы чрез Него Велий Свет.
8 Вы посмотрите: Яви воздымает,
нас Он от Нави уберегает!
Мы восхваляем Его!
9 Мы плясали — Его воспевали,
к нашему Богу възвали мы,
ибо тот Бог — Землю с Солнцем носил,
и звѣзды держал,
и Свет крестил.
10 «Славьте великого Святити:
«Слава Богу нашему!»
Так восскорбите ж сердцем своим,
чтобы сумели отречься
ото злого деяния нашего,
и так чтобы вы
к добру притесли.
Пусть обнимаются Божии дети!
11 И говорите:
«Всѣ сотворѣнное
не может войти в расторгнутый ум!»
12 Чувствуйте это, ибо лишь это умеете,
ибо тайна та волна есть:
як Сварог и Перун —
есть в то же время и Святити.
13 Эти двое охватывают небо,
сражаются тут Чернобог с Белобогом
и Сваргу поддерживают,
чтоб не был повержен сей Божий Свет.

SLEDNA POSLON ILEZITOST

VČS
2015

նա ԿՅԻԷ ՋԻՆ ՏԵՆ —
ՄԵՐՏ, ԵՇԼԵՏ, ՏԻՐՅԱԲԵ ՃԵՐՋԵԴԵՏԷ,
ՆՅՅՆՈՆԵ ԵՅՈՍԵՆԵ, ԱԷԼԷ, ԱԷԻՄԵ,
" ԲՆՃՃԻՄ, ԿՅԱՅՃՃ, Ն ԿՅՈՍԵՆԵ
Կ ՏԷ ՅՃԵՆ — ՄՃՐՅԷՄ.

ՏՅԻՅՈՒ, ՊԵՐԵ Ն ՃՆՋԻՄՅ.
ՏԷ ՄՅ ՈՅՅ ՏՄԻԵ
ՄԷԼՅՈՒՐԵ, ԱՆՃՅ, ԿՅՄՈՆԱՅ,
ՏԵՆԻՄԵ, ՋԻՄԻԵՄԵ Ն ԵՇՆԻՄԵ,
ՅԵՐՈՒՄԵ, ՅԵՏԵՆԻՄԵ, ՆՐՅՏԻՄԵ,
ՏԻՄՃԵՄԵ, ԱԷՃՄԵ Ն ԱՄԻԵՄԵ.

Ն ՆՃԻՆ ՆԻՄՈՒՄԵ, ՅԵՐԵՆԻՄԵ, ՆԱԼԻՄԵ,
ՃՅՅՃՄԵ, ՆԱՅՃՄԵ, ՆԱՒՃԵՆԻՄԵ,
ՆՍԷԼԻՄԵ, ՆԵՐԵՏԻՄԵ, ԿԼԵՆՄՈՒՄԵ,
ԷՅԵՐՈՒՄԵ, ՅԵԻՐԻՄԵ, ՏՅԱՅՈՒՄԵ,
ՄԻՐԻՄԵ, ԱՅԵՄԵ, ՄԷՏԻՃՄԵ,
ՏՆԵՅԻՄԵ, ՏԻՐՆՈՒՄԵ, ՏԵՃԻՒՄԵ,
ՐՆՃՄԵ, ՏԵԵԻՄԵ, ԿՐԻՅԻՄԵ,
ԿՐՆՏԻՄԵ, ԿՐՆՅԻՄԵ, ՏԻԵՐԼԻՄԵ.

Ն ՏՆ ՏԷ ՏՅՄԻԷ —
ՄՅՃՄԵ, ՆՆՏԼԵՆԻՄԵ, ՋԻՅԻՄԵ,
ԵԷՃՄԵ, ԱՏԻԵՄԵ, ԿՅԵԻԵՄԵ,
ԵՅՃՄԵ, ՅԵՏԵՃՄԵ, ՄՐՅՆԻՄԵ,
ՏԵՄԻՄԵ, ԱՈՒՄԵ, ՄՅԻՄԵ,
ՄԵՐԵՅԻՄԵ, ՅԷԼԻՆԻՄԵ, ՄՃՐԻՄԵ,
ՏԻՐՆՃՄԵ, ՏՆՆՏԻՄԵ, ԱՏԻԵՐԵՅԻՄԵ,
ՆՅՏԼԻՄԵ, ՄՅՏԻՄԵ, ՐՆԻՄԵ,
ՏԻՐՆՈՒՄԵ, ՄՄՐԻՄԵ-ՄՅՃՄԵ.

Ն ԿՅ ՅՐՅ ՏԵՆ ՅԻՆԵՐՅԻ ՏԵՄԵՆՐԵԻՇԵԼԵՅ ՅՐՄՈՆ —
ՊԵՐՅ, ՄՅՐՅՅ ՄՅՅՃԵՆՅ, Ն ՄՅՏԻԵ.
Ն ԿՅ ՏՅՄԻԵ ԿՐՈՂՆՅՅՅ ՅՐՄՈՆ.

Gabriele
31. mája 2014

Copyright © Marek Verin

Rok vydania: 2015

1. vydanie

Vydal: Eurobooks, s. r. o.

Jazyková úprava: PhDr. Edita Škodová

Grafická úprava: Peter Ďurík

Tlač: P+M, s. r. o., Turany

ISBN 978-80-971928-0-8

Prológ

Tento príbeh je pravdivý, hoci málo pravdepodobný. Tak ako sen, ktorý prežívame. Hranice medzi predstavou a skutočnosťou sú jemné a priezračné ako hodvábný závoj. Aj keď sa nachádzame uprostred udalostí, celkom oprávnené o nich môžeme pochybovať.

Jeseň prišla do mesta nepozorovane. Rána boli ešte jasné, zahriate skúpymi lúčmi slnka, a len málokto si povšimol pomalé zmeny na oblohe. Cestujúci v električke bez záujmu listovali stránkami novín a časopisov, nervózne stískali obrazovky vreckových počítačov, ktoré ktosi nazval múdrymi. Putovali všednosťou, zahľadení do svojho chaotického vnútra. Nik nevenoval pozornosť úkazu na hladine rieky tečúcej jesenným mestom. Pomaly, akoby vystupovala z neviditeľného otvoru, sa nad jej hladinou objavila hustá hmla, sivá ako kalená oceľ. Vinula sa proti prúdu rieky. Zlovestne, pomaly a zákerne. Hľadala si cestu medzi brehmi, neplytvala silami. Najprv sa prilepila k hladine tenkým závojom. Po chvíli už rozdelila mesto studenou sivou stenou na dva neviditeľné brehy. Akoby sa nachádzalo na brehu sivého mora. Nikto sa však nad tým nepozastavil. Vodiči áut i pasažieri tupo hľadeli na cestu. Hmla bola po chvíli taká hustá, až sa zdalo, že na zem padol súmrak. Potom už nerástla, nemohutnela. V ďalšom okamihu sa rozpustila ako chladný dych stúpajúci z úst.

Bol to len krátky, pominuteľný úkaz. Akési krátkodobé zatmenie Slnka. U náhodných svedkov to nezanechalo hlbšiu stopu v pamäti. Možno naozaj niet súvislosti medzi tým, čo sa deje v nás, a udalosťou, ktorej sme náhodnými svedkami.

Náš príbeh sa začal touto nevysvetliteľnou pomlčkou v živote veľkého mesta. A hoci ho nedokážeme v danej chvíli vysvetliť ani my sami, ani hrdinovia nášho príbehu, neznamená to, že tento príbeh je vymyslený.

Nič na tom nemení: ni zlá skúsenosť, ktorú na Slovensku máme s rozdávaním potravinovej pomoci z rokov 2011 a 2012. Vtedy sa totiž k adresátom častí humanitárnej pomoci z Únie ani nedostala. Aj preto sa štát o peniaze z Bruselu na tento účel uchádza až teraz.

Byť v správnom čase na správnom mieste znamená byť novinárom z povolania. Aj v našom prípade muž, ktorý sa ocitol najbližšie k spomenutému úkazu, bol novinár. Prežíval dôležitý okamih svojho života, hoci si to vtedy ešte neuvedomoval. Novinár... Dnes to znie už trochu staromódne. Noviny s veľkým „N“ už dávno

prestali vychádzať aj v tejto krajine. Novinové stánky zaplavili nespočetné reklamné materiály, ktoré sa len v málo čom podobajú skutočným novinám a časopisom. Ak v nich nie sú novinky, čo približujú čas, v ktorom sa naozaj vyskytujeme, komu je potrebný novinár, ktorý by ich chcel zaplňať zmysluplným obsahom?

Náš príbeh sa odohráva v čase, keď medzi nami ešte žijú zvyšky ozajstných novinárov. Sú ako výstrižky z novín a časopisov, uložené kdesi v stole s myšlienkou, že sa niekedy môžu hodiť. Sami však dobre vieme, ako sa to obvykle skončí. Keď takáto chvíľa nastane, nevieme si spomenúť, kde sme ich uložili. A už vôbec nie na to, čo v nich vlastne bolo.

Takže nášho prvého účinkujúceho môžeme spoľahlivo označiť ako zbytočného novinára, ktorý sa napriek tomu ocitol v správnom čase na správnom mieste. Ako očitý svedok neobvyklého úkazu nám bude dozaista veľmi nápomocný. Novinár staršieho dáta má totiž vypestovanú vzácnu vlastnosť, ktorá sa môže v dnešnej elektronickej dobe zdať celkom zbytočná. Naučil sa pozerieť na udalosti vlastnými očami a pozorne ich zaznamenávať. Vďaka tejto náhode máme na mieste profesionála, ktorý v jedno jesenné ráno stojí na nábreží práve vo chvíli, keď sa skupinka mladých ochranárov snaží objať staré platany a vlastným telom zabrániť robotníkom, ozbrojeným motorovými pítlami a sekerami, zničiť ich z povrchu zeme.

Pravdupovediac, nášmu pozorovateľovi sa tento cirkus od počiatku nepozdával. Rozhodnutie o výrube starých stromov na nábreží, ktoré už dávnejšie chátra, nebolo ani trochu neobvyklé. Navyše sa mládež už pred demonštráciou viac ako o samotné stromy starala o pozornosť dvoch televíznych spoločností, ktoré sa tu rozložili polhodinu pred tým, ako sa predstavenie začalo. Náš pozorovateľ stál v tesnej blízkosti televízneho štábu, keď sa mladá, pekná moderátorka rozprávala s vodcom demonštrantov. Nezdržal sa sarkastického úškrnu pri na-

čúvaní jej otázok a odpovedí mladíka, ktorý sa nevedno prečo tváril slávnostne a vyzývavo. Ak nie je samovrah, pomyslel si náš pozorovateľ, iste vie, že sa nestane nič iné, len to, čo sa dá v tejto situácii predpokladať. Ochránari sa za asistencie televíznych kamier a fotoaparátov vrhnú na kmene stromov, potom prídu muži od polície a s použitím „primeranej sily“ ich odvedú do bezpečia. Vzápätí sa stromy sklonia pod ostrými zubami motorových píl a bude po cirkuse.

Všetko prebehlo tak, ako predpokladal. Ani sa neunúval vytiahnuť fotoaparát a zachytiť „dramatické“ momenty. Polhodinu po tom, ako padol posledný strom, neostal na mieste činu ani jeden ochranár, o televíznych štáboch ani nehovoriac. Robotníci ešte nedokončili prácu, ale odišli hneď, ako sa park zmenil na rúbanisko. Jedine náš pozorovateľ tu ostal stáť ako prikovaný. Keď všetko utíchlo, začal obchádzať strom za stromom. Predieral sa polámaným haluzím ako generál po boji medzi telami padlých vojakov. Tie stromy už dávno neboli na obdiv. No keď tu takto ležali na zemi bez ducha, v beznádeji, prišlo mu ich tak ľúto, že im chcel čosi povedať, akoby im mal práve on zatlačiť oči, aby sa nepozerali do slnkom zaliateho jesenného neba s nemými výčtkami.

A vtedy sa k nábrežiu priplazila tá hmla, hustá, sivá ako zakalená oceľ. Zacítil nepríjemný, až decembrový chlad vanúci od rieky. Obrátil sa a pred sebou uvidel vysokú postavu zahalenú v dlhom čiernom plášti. Vlasy muža splývali s neobvyklým tmavým šatom. Prenikavé oči mal hlboko zasadené medzi ostrým orlím nosom. Tam, kde mu vyčnievali silné líčne kosti, začínala sa mohutná brada, na konci zvlhnená ako ovčie rúno.

„Najprv hustá hmla a decembrový chlad a teraz takýto černo-kňažník,“ pomyslel si pozorovateľ. „Odkiaľ sa tu nabral? Nebol to pocit úzkosti či strach. Veď kto by ho ohrozoval v tejto márnici?! Tajomný muž sa pomalými krokmi približoval k padlým stromom. Prítomnosť pozorovateľa si alebo neuvedomoval, alebo nevšimol. Ten jasne počul opakovať slová, ktoré mu spoza úzkych pier vychádzali odkiaľsi hlboko z duše. Ani stony, ani výkriky, ale čosi ťažko zrozumiteľné. Znelo to ako pieseň šamanov, ako zaklínadlo. Muž zastal pri mohutnom drieku jedného stromu a zdvihol nad hlavu obe ruky. Nášmu pozorovateľovi sa zdalo, že ozrutný strom sa celý otriasal ako ranený obor, ktorý zápasí so smrťou. Potom nastalo ticho. Tajomný

muž sklonil hlavu celkom k hrudi, ramená mu opadli ako od zúfalstva. Nášmu pozorovateľovi zozadu pripadal, ťaby sa premenil na skalu. Vtom sa však stalo čosi, čo mu vyrazilo dych. Celý ten mohutný strom, ktorého driek neopásali ani dvaja ochranári, i hustá spleť konárov a ešte neopadaného lístia sa v okamihu premenili na prach. Zostal na podupanej zemi ako tieň. V jednej chvíli sa takto premenili všetky popílené stromy. Tajomný muž sa stratil tak rýchlo, ako prišiel. V jednej chvíli ho proste nebolo. „Akoby sa prepadol pod zem,“ pomyslel si pozorovateľ.

Uplynuli už skoro štyri roky od tej podivnej udalosti. Na mieste bývalého parku vyrástol celý rad budov, ktoré sa predbiehali v nápaditosti. Architekt, známy neobvyklými stavbami, provokujúcimi vkus i predstavy, sa ani na brehu tejto rieky nezaprel: jedno krídlo mnoho-poschodovej budovy vysunul nad zvlnenú hladinu. Celý kolos sa opiera iba o jeden pilier, podobný slonej nohe.

Náš pozorovateľ nemohol na toto miesto po celý čas zabudnúť. Pravidelne sa tam vracal. Dychtivo sledoval všetky správy o stavbe. Rástla pod jeho pozorným dohľadom. Z čisto novinárskeho hľadiska môžeme povedať, že sa mu to vyplatilo.

Prvá tragická udalosť sa tu udiala ešte pred prvou zimou: v jame, hlbokkej niekoľko poschodí, našli utopeného človeka. Lekár si pri obhliadke mŕtvoly všimol podivný, šťastný úsmev na tvári nebožtíka. Akoby pred smrťou prežil čosi krásne.

– Bol to ožran, – sucho skonštatoval vedúci pracovník.

Prvú obeť sa stavebnej firme podarilo utuľtať. Nasledujúcu jar, keď sa zo dna jamy začali dvíhať k povrchu jednotlivé podlažia budov, sa však objavili ďalšie dve obeť, ktoré zrejme zomreli v rovnakom čase. Zhodou okolností ich obhliadal ten istý lekár. Keď otvoril čierne vrecia z plastu, v ktorých vyniesli mŕtvolu na povrch, u oboch obetí ho zarazil ten istý šťastný výraz tváre.

Správa o stavbe, ktorá si vzala už tri životy, sa rýchlo šírila i vďaka tej istej televíznej spoločnosti, ktorá tu bola pri výrube stromov. Nikoho zo štábu však ani nenapadlo spájať tieto udalosti. Vedenie stavby poskytlo oficiálne vyjadrenie, že oba prípady sú zrejme dôsledkom „nedostatočne pripraveného personálu pri používaní najmodernejších technológií“. Stavba sa na niekoľko dní zastavila, ale čochvíľa sa práce

znovu rozbehli. Na jeseň sa budovy začali rýchlo dvíhať nad povrch. Koncom roka už boli vyššie ako stromy v bývalom parku.

Až pri štvrtom smrteľnom úraze, ktorý sa stal na ďalšiu jar, vyšiel z tieňa náš známy, svedok tajomného prírodného úkazu, ktorého sme doposiaľ nazývali pozorovateľom. Je teda načase bližšie sa s ním zoznámiť. Vieme už, že nie je mladík a až doposiaľ sa vytrvalo venuje žurnalistike, remeslu, ktoré už odumrelo. Starší čitatelia by si ho iste pamätali z čias, keď sa netrpezlivo čakalo na sobotné vydania ináč dosť nudných denníkov. Tam sa občas zjavili reportáže podpísané dvojicou M + M, Markom a Martinom, novinármi – rovesníkmi a priateľmi zo školy. V ich reportážach ožívali príbehy skutočných ľudí, najčastejšie vedcov, ktorí sa v ťažkej konkurencii presadzovali originálnymi činmi. Často vyvolávali horúce debaty. Skoro nahlas začali rozprávať o tom, čo bolo predtým zakázané. Za odvahu si vyslúžili obdiv čitateľov – a nepriazeň nadriadených. Keď sa odohrala nečakaná zmena a hrdinovia ich reportáží vyšli na tribúny pred davy demonštrantov, všetko sa zmenilo. Aj oni dvaja sa chvíľu niesli na tejto vlne, ale čoskoro pochopili, že pohyb na uliciach sa podobá skôr na karneval. Vytriezvenie prišlo rýchlejšie, ako by sa dalo čakať. Zmena často znamená klukatý návrat k starému, zabehnutému. Tak či onak, nové časy nepriniesli nič dobré ani Markovi, ani Martinovi. Stali sa z nich brontosaurusy. Vzácny druh, odsúdený na vymretie.

Ale to už bolo dosť dávno. Život šiel zotrvačnosťou ďalej a čoskoro ich vrátil do pôvodných koľají. Marek sa nevzdával. Bojoval, akoby sa nič nezmenilo. Najčastejšie sám so sebou. Martin rezignoval prvý. Zo dňa na deň. Prišiel na to, že viac ako písaním reportáží si zarobí na chlieb každodenným tipovaním výsledkov športových podujatí.

– Pozri, – povedal priateľovi úprimne, – ak v tom budeme pokračovať obaja, jedného dňa nebude práce ani pre jedného. Nie je to písanie, o akom sme snívali. Nebudem čakať s hlavou na popravisku, kým mi ju zotnú sekerou.

Keď Marek ostal v redakcii sám, jeho meno stratilo na cene. Kolegovia si šepkali, že sa v slávnej dvojici iba viezol a všetky reportáže písal Martin. Redakcia sa rozrastala o mladých kolegov. S nimi prišla móda komentárov. Argumenty nik nehľadal, všade videli len samé konšpirácie a podvody. Jeho kolegovia sa nestretávali ľuďmi, nenaháňali sa za udalosťami. Sedeli za počítačmi a zbierali klebety z internetu.

Párkrát ich na to upozornil: „Ako môžete robiť rozhovor do novín, ak ste sa nestretli s človekom, o ktorom píšete?“ Rýchlo si získal ich „priazeň“ a na dôvažok i prezývku Eses – rozumej: Starý suchár.

Marek by už dávno nasledoval Martina, ale nič iné robiť nechcel a možno ani nevedel. Narodil sa novinárom, a tým chcel i zomrieť. Každému v redakcii bolo jasné, že ho nedržia pre meno, ale len preto, že má blízko k vydavateľovi. Príťažlivá a nadovšetko silná Ina držala ochrannú ruku nad Starým suchárom ako nad vzácnou relikviou. V redakcii sa šírila dobre overená klebeta, že majú pomer a druhá strana (uhádnite ktorá?) sa ho silou-mocou snaží udržať.

S piatym krížikom na krku, po operácii žľčníka a zbabranom živote, Markovi už neostalo nič iné, len pociť otupenosti a prázdnoty. Občas v ňom zaševleli odozvy minulosti, no stále slabšie a nevýraznejšie. Najviac času trávil prechádzkami po meste, bezcieľným pozorovaním ľudí a vymýšľaním reportáží, ktoré napokon nikdy nenapísal.

V ten deň, keď ho k sebe zavolať šéfredaktor, ho zarazili dve veci: šéf nesedel za počítačom a nehral solitér. Čakal ho v spoločnosti Iny za konferenčným stolíkom, na ktorom stál podnos s pohármi a fľaša koňaku. V prvom momente si pomyslel, že ich trpezlivosť je na konci a jeho útrpné odumieranie v novinách sa končí. Akoby si všimli jeho rozpaky, obaja sa hneď na privítanie usmiali a ponúkli mu miesto na koženej pohovke, kde bola pohodlne rozložená Ina. Sadol si na opačný koniec ako k celkom neznámemu človeku. Kútikom oka si všimol jej výraz. Podľa stavu vo fľaši usúdil, že spolu preberali čosi dôležité, čo mohlo súvisieť i s ním. No žoviálny tón nenaznačoval, že by šlo o jeho osud v redakcii.

– Dáš si s nami?

Bez toho, aby sa dočkal Markovej odpovede, nalial mu koňak. On sám obrátil obsah nedopitého pohára a znovu si nalial.

– Asi si už počul o smrteľných úrazoch na stavbe v starom parku, – začala Ina. – Včera tam našli ďalšieho utopenca.

– Viem, bolo to vo večerných správach, – odpovedal Marek, akoby ho to zvlášť nezaujímalo. – Všetky správy dnes musia obsahovať aspoň jednu vraždu, samovraždu, smrteľnú nehodu, a najlepšie oboje.

No v skutočnosti Marek spozornel. Udalosti okolo stavby v bývalom parku sa ho osobne dotýkali. Nechcel sa však prezradiť pred kolegami a už vôbec nie pred Inou. Skoro každý deň zamieril k nábrežiu

a z diaľky pozoroval ruch na stavenisku. Stavbu obohnali vysokým plotom, cez ktorý takmer nebolo vidieť. Našiel si však niekoľko miest, odkiaľ mohol pohodlne sledovať dianie na druhej strane. Včera si však nevšimol nič podozrivé.

– Sranda je v tom, – pokračoval šéf, – že podľa našich informácií už v podzemných častiach stavby nie je ani kvapka vody. Však ani nemôže byť. Veď tam vybudovali podzemné parkovisko.

– I jeden z našich kolegov sa svojho času utopil vo vode po kolená, – odsekol Marek.

Po šéfovej tvári prebehol nervózný úšklabok, ako keď si niekto vypočuje zlý žart na vlastnú adresu.

Reč bola o jeho predchodcovi, ktorého našli utopeného v temer vypustenom bazéne. Privolaní „esenbáci“ nevedeli, čo robiť, a privolali si na pomoc „tajných“. Tí sa poponáhľali s vyhlásením, že išlo o samovraždu. V redakcii vtedy vládla dusná atmosféra. Dobrovoľne odišiel zo sveta človek, ktorý ich učil, že sa majú vždy snažiť vykopať pravdu, akákoľvek by bola. „Mojou starosťou je, aby ste ju potom mohli zverejniť,“ zvykol opakovať s prísny, otcovským výrazom tváre.

Vtedy nastali ťažké časy aj pre Marka. Náhla smrť šéfredaktora, ktorý si ho priviedol do redakcie ako svojho „koňa“, znamenala preňho okamžitý obrat. Z miesta kľúčového reportéra sa prepadol do pekla. Presnejšie – do oddelenia listov čitateľov. Naokolo všetko vrelo a on sa mal uspokojiť s listami záhradkárov a drobnochovateľov, s ich sťažnosťami na nedostatok hnojív, na nekvalitné osivá? Po pol roku ho odtiaľ vytiahol Martin. Náhodou nazrel do oddelenia listov vo veci istého zlepšovateľa, ktorému zamestnávateľ ukradol patent na nový stroj. Pokúšal sa mu pomôcť, ale nevedel ako. Marek mal vtedy výborný nápad: keď jeho vynálezca napíše do oddelenia styku s čitateľmi akúkoľvek sťažnosť, hoci aj na predpoveď počasia, redakcia sa tým musí zapodievať. Tak sa Martinovi podarilo roztočiť kolotoč o podivnom prisvojení patentu obyčajného sústružníka v strojárskom kombináte vedúcim vývojovej dielne. Martin sa mu cítil zaviazaný a rozhodol sa uviesť Marka ako spoluautora. Napriek nevôli nového šéfredaktora. Článok bol nominovaný na novinársku cenu. Martin sa tešil aj preto, že Marek dostal príležitosť vrátiť sa na post redaktora.

– Počúvaš nás vôbec? – prerušila jeho spomienky Ina. – Je to ošemetná záležitosť. Investorom stavby je jeden z majiteľov našich novín. Nechceme si to s ním rozhádať, ale máme príležitosť zvýšiť náklad sobotnej prílohy. Dávame ti voľnú ruku. Materiál konzultuj priamo s Bohušom, – kývla hlavou na šéfa, ktorý práve dopíjal ďalší koňak. – Na stavbe o tebe vedia. Dajú ti všetky podklady, ktoré si vyžiadaš. Aby si ma dobre chápal, – pozrela sa na neho dôležito, – nejde mi o skrytú reklamu, chcem, aby naši čitatelia vedeli o tom čo najviac. So všetkými podrobnosťami. Možno tam vykopeš niečo naozaj zaujímavé.

Marek vedel, že túto prácu nemôže odmietnuť, hoci jej „požiadavky“ mu boli proti srsti. Čosi mu hovorilo, že mu prišla karta, na ktorú dlho čakal. Snažil sa nevyzerať príliš nadšene. Chcel, aby ho žiadali o pomoc nástoľčivejšie, aby si mysleli, že práve on im vychádza v ústrety.

V istom okamihu sa ich pohľady stretli. Akokoľvek sa jej vyhýbal, mal pocit, že sa ho znovu chce zmocniť. Ako škrtič morského prasiatka ukrytého v druhom kúte terária. Dobré vie, že koristiť nemá kam utiecť. Cítil, ako mu rýchlo tlčie srdce. Naprázdno preglgol a priložil si k ústam pohár s koňakom. Iba sa ho dotkol, prepustil na jazyk niekoľko štipľavých kvapiek. Od istého času sa vyhýba destilátom a pitie v spoločnosti obmedzuje na jeden či dva poháre vína. Tak môže lepšie vnímať druhých ľudí a neprezradiť pritom o sebe viac, než chce. Doma pil do vôle, v samote i pri práci.

„Je načase ukončiť tento rozhovor,“ pomyslel si. „Aj tak sa viac nedozviem.“ Hľadiac priamo do červenkastej tváre šéfredaktora, položil mu otázku:

– Kedy mám odovzdať reportáž?

Zvyšok dňa strávil ako obvykle prechádzkou po meste. Sledoval jeho rytmus. Blúdil uličkami starého mesta, ktoré dávno stratilo svoju osobitosť. Podobalo sa stovkám iných nudných miest. Hľadel na ľudí v reštauračných kójach vysunutých do ulice, vnímal ich prázdne pózy nad taniermi s nedojedenými pokrmami, podobnými na tie, ktoré svietia na stránkach kulinárskej prílohy v sobotnej vydání magazínu, v ktorom sa občas objaví i jeho článok. Dávno ho už ani on nečíta. Pripomína mu zbytočnosť jeho práce. Ako to kedysi povedal

Martin: „Noviny nevychádzajú pre naše reportáže, ale naše reportáže sú nevyhnutnou vatou medzi reklamnými stránkami.“

Večer sa pustil do čítania. Vybral si jednu z kníh, odložených tak blízko pri posteli, aby na ne dočiahol predtým, než zaspí. Čím ďalej, tým viac si uvedomoval, že knihy asi postihol rovnaký osud ako noviny. Aj tie vydávajú len preto, aby sa uspokojili autori a vydavatelia. Komu dnes záleží na čitateľovi? Čo mu prinášajú romány bez deja, ich hrdinovia bez tváre, bez ideálov, bez myšlienok? Prečítaš pár viet a vieš, o čom je celá kniha. Načo sa potom trápiť čítaním celého diela? Rozkúskované, rozčítané, neprečítané, zabudnuté. Medzi nimi pár diamantov, ktoré si rád prezrie – ako zlatník drahokam. Z každej strany. Tie knihy má uložené zvlášť. V knižnici majú osobitné miesto. Medzi nimi sú aj denníky z minulých čias. Dávno už zabudol, ako každý deň písal mäkkou ceruzou do linajkových denníkov. Občas do nich nazrie, ale nevydrží ich dlho čítať. Niekedy to sám po sebe nevie rozlúštiť, ale najmä čoraz častejšie cíti nechúť vracat' sa do minulosti.

Keď začul zvonec za dverami, tušil, kto vyrušil jeho večerný pokoj. Vôbec ho neprekvapilo, že za dverami stála Ina. V športovom úbore, s taškou na rakety prehodenou cez plece.

– Idem z fitka, – povedala namiesto pozdravu a rozhodne vošla dnu. Automatickým pohybom si odložila vrchnú časť odevu i športovú výstroj na vešiak hneď pri dverách. Akoby len pred hodinou odišla z jeho bytu. Napustila si pohár vody z vodovodu a chvíľu sa predvádzala po izbe. Očami poprevracala celý byt.

Sledoval ju zvedavým pohľadom. Opäť sa cítil podobne ako v kancelárii šéfredaktora dnes dopoludnia. Vedel, prečo prišla, ale nechal ju spraviť prvý krok.

– Už si sa sprchoval? – opýtala sa ho medzi rečou.

Nepočkala na odpoveď a zmizla v kúpeľni. Keď začul špliechať vodu o laminátovú zástenu, sadol si do kresla. Keby mal v izbe televízor, vzal by do ruky volič programov a začal by ich prehliadať jeden za druhým v zúfalej snahe nájsť niečo, čo tam vlastne nie je.

Prišla k nemu zabalená do huňatého županu. Postavila sa oproti nemu, akoby chcela telom zakryť nejestvujúci televízor, a rozviazala si župan.

– Dnes nebudeme hovoriť o práci. Dobre?